

चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाको आ.व.०७६।०७७ को नीति तथा कार्यक्रम

१. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका आवधिक योजनाका उद्देश्य तथा लक्ष्य र दिगो विकासका लक्ष्यहरु समेतलाई समेटी नगरपालिकाको आवधिक योजना आ.व.०७६/०७७ भित्रमा निर्माण गरिनेछ ।
२. पूर्वाधार सम्बन्धी योजनाहरु उपभोक्ता समितिबाट संचालन गर्दा काम सुरु गर्नु भन्दा अगाडी पदाधिकारीहरुलाई वडा तथा नगरपालिकाबाट अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गरिनेछ । महालेखा परिक्षकको प्रतिवेदनमा दिएको सुभाव अनुसार टोल विकास संस्थाहरु गठन गरी सो संस्थाहरु मार्फत उपभोक्ता समितिबाट गरिने पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यहरु सम्पादन गरिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
३. पूर्वाधारका सवै क्षेत्रहरुमा संभाव्यता अध्ययन तथा मागका आधारमा योजनाहरुको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी विषयगत क्षेत्रको योजना बैंक (Project Bank) तयार गरिनेछ ।
४. यस नगरपालिकाको वन्देउ क्षेत्रमा काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको भुम्लु गाउँपालिकासंग भएको सिमा विवादलाई संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको सहयोग लिई टोपोग्राफी नक्सा अनुसार सिमाना कायम गरि सिमाना विवाद समाधन गरिने छ ।

पुनःनिर्माण

१. यस नगरपालिका भित्रका निजी आवास, विद्यालय तथा सरकारी भवनहरुको पुनःनिर्माण कार्य अभियानलाई यसै आ.व. भित्र सम्पन्न गर्ने र मठ, मन्दिर गुम्बा, चैत्यहरु, वडा कार्यालयहरु र स्वास्थ्य संस्थाहरुको निर्माणको लागि राष्ट्रिय प्राधिकरण, संघ, प्रदेश सरकार तथा दातृ संस्थाहरूसंग समन्वय गरि पुनःनिर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
२. पुनःनिर्माण भएका सवै निजी तथा सार्वजनिक भवनहरु मध्ये नक्सापास हुन बाँकी रहेका घरहरुलाई अभिलेखिकरण गर्न विशेष अभियान संचालन गरिनेछ ।
३. पुनः निर्माण भएका, निजी, सरकारी तथा सार्वजनिक भवनहरु मध्ये नक्सा पास तथा अभिलेखिकरण गर्न अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
४. नगरपालिकामा पुनःनिर्माणको समन्वय गर्न एक जना अधिकृत कर्मचारीलाई समन्वय व्यक्ति (Focal Person) तोकि संयोजन गरिनेछ ।
५. हालसम्म पनि निजी आवास निर्माण गर्न नसकेका विपन्न तथा असहायहरुलाई घुम्तिकोष मार्फत पुनःनिर्माणमा सहयोग पुऱ्याइनेछ ।

विद्युत तथा उर्जा

१. आ.व ०७६/०७७ मा बाँकी रहेका विजुलीको काठको पोलहरुलाई फलामको पोलले पूर्णरूपमा विस्थापन गरि काठको पोल मुक्त नगर घोषणा गरिनेछ ।
२. नगरपालिका भित्र देखिएका विद्युत सम्बन्धी सम्पूर्ण समस्याहरुको ३ वर्षभित्र दिर्घकालिन रूपमा समधान गरिने कार्यक्रम बनाईनेछ । (Areal Bundled Cable , ट्रान्सफर, थ्रि फेज लाइनलाई नगर भरी नै विस्तार गरिनेछ ।)
३. सुरक्षित विद्युत वाइरिङको लागी प्रत्येक वडामा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाभित्रका शहरी क्षेत्रहरु र मुख्य सडक तथा चोकहरुमा सोलार सडक बत्ति थप गरिनेछ ।
५. यस नगरपालिकासंग जोडिएका नदी तथा खोलामा बन्दै गरेका विद्युत आयोजनाहरु समयमा नै सम्पन्न गर्न आवश्यक सहयोग तथा सहजीकरण गरिनेछ । प्रभावित क्षेत्रको लागी अधिकतम हक अधिकार स्थापित गर्न समन्वय गरिनेछ ।
६. लोड सेडिङमुक्त हुंदा पनि नियमित विद्युत आपूर्ति हुन नसकेको अवस्थालाई ध्यानमा राखि नगरपालिकामा निर्माणधिन सव स्टेशनहरुलाई यथासिघ्र सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ ।
७. यस नगरपालिकाभित्र निर्माणको लागी अनुमति लिई हालसम्म निर्माण कार्य सुरु नगरेका जलविद्युत आयोजनाहरु यथासिघ्र कार्यान्वयन गर्न लगाउने व्यवस्था हुन संघ तथा प्रदेश सरकारसंग पहल गरिनेछ ।

सूचना तथा सञ्चार

१. नवीन प्रविधिहरुको अधिकतम उपयोग गर्दै सूचना तथा सञ्चार सेवामार्फत सामाजिक, सांस्कृतिक विकास तथा आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुऱ्याइनेछ । स्थानीय सामुदायिक एफ.एम., रेडियो तथा पत्रपत्रिकाहरूसंग समन्वय गरी “हाम्रो नगर, समृद्ध नगर” अभियानका कार्यक्रमहरुको उत्पादन तथा प्रसारण, नगर गतिविधिका सूचना प्रवाह, सुशासन, पारदर्शीता तथा जवाफदेहिताका लागी सहकार्य गरिनेछ । सूचना प्रवाहकालागि सामुदायिक पत्रकार समूह निर्माणको लागी पत्रकार महासंघसंग समन्वय गरि पहल गरिनेछ ।
२. नगरको सवै क्षेत्रमा ३ बर्ष भित्रमा उच्च गतिको इन्टरनेट सेवाको विस्तारको लागी सेवा प्रदायक संस्थाहरूसंग पहल तथा समन्वय गरिनेछ ।

३. नगरको सूचना प्रवाह गर्न नगर एप्स (Apps) बनाई सञ्चालनमा ल्याइएकोमा यसलाई अझ थप परिस्कृत गर्दै नगरपालिकाको नीति, नियम, योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन सम्बन्धि विषय तथा नगर गतिविधि सम्बन्धि सूचनामा सबै नगरवासीको पहुँच पुऱ्याईनेछ ।
४. नगरपालिका भित्रको बजार क्षेत्रमा स्थानीय समुदाय, संघ, सस्था, क्लवको लागत साभेदारीमा Free Wifi (फ्री वाई/फाई) को व्यवस्था गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
५. नगरपालिकाको बजार क्षेत्रभित्र संवेदनशिल स्थानहरु पहिचान गरी स्थानीय प्रहरी प्रशासनसंग समन्वयमा CC Camera जडान गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
६. सबै वडालाई प्रविधि मैत्री बनाई व्यवस्थित बनाईनेछ ।
७. नगरपालिका भित्रका विद्युतीय तथा छापा, पत्रपत्रिका सञ्चार रेडियो, एफ एम तथा सञ्चार जगतको क्षमता विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

१. आगामी ३ वर्ष भित्रमा एक घर एक धारा पुऱ्याई गुणस्तरीय खानेपानीमा पहुँच विस्तार गरिनेछ । खानेपानीको संभाव्यता अध्ययन गरी खानेपानी सम्बन्धी आयोजनाहरुको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी परियोजना बैंक (Project Bank) तयार गरी संघीय तथा प्रदेश सरकार र संघ संस्थाहरुको सहयोगमा कार्यान्वयन व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२. खानेपानीको श्रोत पहिचान भएका मुहानको संरक्षण र दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाउनेछ ।
३. खानेपानीको श्रोत न्युन भएको स्थानहरुमा लिफ्ट खानेपानी आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।
४. पानीको श्रोत कम भएका बस्तीहरुमा आकासे पानी सकलन तथा सुद्धिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. नगरपालिकाक्षेत्र भित्रको अत्यावश्यक स्थान तथा वडालाई सुख्खाग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरी ठुला तथा मझौलास्तरका खानेपानी योजनाहरु सञ्चालन गर्न संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकार र दातृ संस्थालाई अनुरोध गरी खानेपानी योजनाहरुको सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. खानेपानी उपभोक्ता समिति गठन, नियमन, प्रवर्धन तथा क्षमता विकास गरी खानेपानी तथा सरसफाइलाई दिगो विकास गरिनेछ ।
७. नगरपालिका क्षेत्रभित्र खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरुबीच आवश्यक समन्वय गरी योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८. नगरपालिका प्रमुखको अध्यक्षतामा नगरस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई समिति र वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा वडास्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई समिति गठन गरिनेछ ।
९. चौतारा बजारको फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनको लागि भगवती सामुदायिक वनको पार्सेल पाखामा आवश्यक जग्गा प्राप्त गरी IEE गरी ल्याण्डफिल्ड साइटका विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने काम भैरहेको हुँदा DPR बमोजिमको संरचना निर्माणको व्यवस्था गरिनेछ । साथै सांगाचोक, जल्किने, बलेफि भैंसे सुकुटे र नर्सरी बजारको फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न ल्याण्डफिल्ड साइटको लागि स्थान छनौट गरी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य गरिनेछ ।
१०. यस नगरपालिकाको वडा नं.४, ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३ र १४ लाई समेटि बलेफी नदीबाट लिफ्ट गरी ईर्खुको रानीपोखरी डांडामा ल्याई वितरण गर्ने गरी वृहत स्तरको खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्न संघीय सरकारबाट निर्माण गर्ने गरी पहल गरिनेछ ।
११. नगरस्तरीय नियमित सरसफाई कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१२. नगरपालिका क्षेत्रभित्र प्लाष्टिक ५० माईक्रोन भन्दा कमको भोला प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ ।
१३. शहरी तथा शहर उन्मुख क्षेत्रमा ढल तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइनेछ । स्थानीय स्तरमा कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्याउन तालिम, सामाग्री सहयोग गरी घरैमा फोहोर बिसर्जन गर्न जैविक मल, गड्यौला खेती लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । कुहिने फोहोरलाई खेतवारी तथा करेसावारीमा प्रयोग गरिनेछ । ल्याण्डफिल साइटमा कम भन्दा कम फोहोर बिसर्जन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
१४. सार्वजनिक स्थान र सरकारी कार्यालय, विद्यालयरूमा सफा शौचालय कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
१५. खानेपानी तथा सरसफाइ संरचना निर्माण गर्दा अन्य विकास संरचनालाई असर नपर्ने गरी समन्वयमा मात्र गरिनेछ ।
१६. नगरपालिका भित्रका सबै घरघुरीमा अनिवार्य शौचालय निर्माण गर्न लगाई नगरलाई खुला दिसामुक्त नगरको सुनिश्चित गरिनेछ ।
१७. जापान अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग (JICA) को सहयोगमा खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयबाट सञ्चालन भएको जुगल, थालखर्क, होल्चे चौतारा, र नेपाल सरकारबाट सांगाचोकको जाडेखोला टुनीबोटे, हरेँ लिफ्ट खानेपानी अयोजना समयमा नै सम्पन्न गरी व्यवस्थितरूपमा खानेपानीको वितरण गर्न सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसंग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

सिंचाई

१. चौतारा सांगाचोकगढी नगरपालिकाको कृषि योग्य भूमिमा भरपर्दो र दिगो सिंचाई सेवामार्फत कृषि उत्पादकत्व तथा उत्पादन वृद्धिमा सहयोग, उपयुक्त प्रविधिको छनौट गरी वर्षेभरी भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने जसमा सिंचाई प्रणाली निर्माण, निर्माण सम्पन्न भएका प्रणालीहरूको मर्मत सम्भारका नगरपालिका क्षेत्रभित्र सिंचाई हुन बाँकि रहेका कृषि योग्य क्षेत्रहरूको पहिचान गरी प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नका लागि संभाव्यता अध्ययन तथा DPR तयार गरी परियोजना बैंक (Project bank) तयार गरी कार्यान्वयनको पहल गरिनेछ। सिंचाई क्षेत्रको नगर गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ।
२. सिंचाईका श्रोतहरू नगरपालिकामा उपभोक्ता समिति मार्फत दर्ता गर्ने प्रावधान गरिनेछ।
३. निर्माण सम्पन्न भइसकेका सिंचाई प्रणालीहरूको मर्मत संभार एवं दिगो व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ताहरूको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ।
४. नगरपालिकाको सुख्खा क्षेत्रहरूमा प्लाष्टिक पोखरी निर्माणमा अनुदान दिने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
५. साना सिंचाई आयोजनाहरूमा लागत साभेदारीमा ७० प्रतिशतसम्म अनुदान दिने व्यवस्था गरिनेछ।
६. नगरक्षेत्र भित्रका सुख्खा क्षेत्रहरूमा थोपा सिंचाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

सडक

१. नगर तथा वडास्तरीय सडकहरूको नगरस्तरीय सडक गुरुयोजनामा पर्ने सडकहरूको DPR गरी आयोजना बैंक तयार गरिनेछ।
२. नगरपालिकाले नयाँ ट्रयाक खोल्ने अभियानलाई सिमित गरी सडक स्तरोन्नती जस्तै सडकको नाला बनाउने, सोलिङ्ग, ग्राभेलिङ, टेवा पर्खाल, कालोपत्रे, वायोइन्जिनियरिङलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
३. नगर तथा वडाबाट बजेट विनियोजन गर्दा सडक मापदण्ड पुगेको वा पुर्याउनका लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ।
४. नमुना मेयर सडक कार्यक्रम संचालन गरी चौतारा बजारलाई केन्द्रमानी अन्य नगरपालिका तथा गाउँपालिका जोड्ने सडक र वडा कार्यालयसम्म पुग्ने रणनीतिक महत्वका सडकहरूको स्तरोन्नती गरी बाह्रै महिना सञ्चालनमा ल्याउने र ३ वर्ष भित्रमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य विकास साभेदारहरूको समेत सहयोगमा कालोपत्रे गरिनेछ।
५. नगरपालिकाभित्र सञ्चालित उद्योग, कलकारखाना वाट प्रभावित सडकहरूको स्तरोन्नतीमा प्राथमिकता दिइनेछ।
६. देहाय बमोजिमका स्थानहरूलाई समेटि चौतारा सांगाचोकगढी सहिद चक्रपथ संघीय सरकार/प्रदेश सरकारको सहयोगमा डिपिआर तयार गरि निर्माण गरिने छ। एकीकृत सहरी विकास आयोजना (IUDP) बाट कुविण्डेदेखि सानुसिरुवारी (वडा नं. ४, ८, ९, १०, ११, १२, १४, १३ र ७) सम्मको डिपिआर तयार भई यस आ.व.देखि सडक स्तरोन्नती तथा कालोपत्रे गर्ने काम अगाडी बढ्ने र अन्य बाँकी भागको समेत श्रोत खोजी गरि डिपिआर तथा निर्माण प्रकृया अगाडी बढाईने छ। यस सडकको मापदण्ड १० मि. र ३ मिटर सेडब्याक कायम गरि नगरस्तरीय B बर्गको सडक बनाईनेछ।
(स्याउले-वदलाङ्ग-महभिर-खाले-भारती-बतासे-सेरा-नौबिसे-कुविण्डे-सिम्पानी-चिलाउने-गोर्सु-कदमबास-सिरानचोर-जितपुर-कार्कीटार-खत्रिथोक-स्वाराथोक-वरकोबोट-पानीचौर-फलाटे-साहितोक-छाप-रानीटार-असिने-भुलेटार-पान्चेपाखा-काडे-बोक्से-गोसाईगाउँ-कार्कीछाप-बजिनी-डौंठे-अर्चले-पौवा-टारी-सानुसिरुवारी-मगुवापुच्छार-दोभाने-भ्याडी-गिदाने-सीताथान-व्याङ्गेपानी-स्याउले)
७. नगर सडक गुरुयोजना (Municipality Transport Master Plan) लाई आ.व.२०७६।०७७ मा तयार गरिनेछ।
८. नगर र वडाले सडकमा छुट्याउने बजेटलाई सडकको स्तरोन्नतीलाई प्रमुख प्राथमिकता दिइनेछ।
९. सडक मर्मत संभार कोषको स्थापना गरि सालवसाली रूपमा बजेट कोषमा राखिनेछ। आकस्मिक मर्मत संभार गर्नुपर्ने भएमा कोषको रकमवाट गरिनेछ।
१०. सडकको नयाँ ट्रयाक खोल्दा नाली तथा वायोइन्जिनियरिङको व्यवस्था मिलाईनेछ।
११. पूर्वाधार निर्माणका काममा उपभोक्ता समितिवाट काम गर्दा कम्तीमा १० प्रतिशत रकम लागत सहभागीता अनिवार्य गरिनेछ।
१२. सडक तथा पुलहरूको निर्माण तथा मर्मतसम्भारमा सामाजिक एवम् वातावरणीय पक्षको नकारात्मक असर न्यूनीकरणको लागि आवश्यक उपायहरूको अवलम्बन गरिनेछ।
१३. नगर क्षेत्रभित्र आवश्यक पर्ने पक्की पुल तथा भो.पु.हरूको संभाव्यता अध्ययन गरि संघ, प्रदेश र दातृ संस्थाहरूको सहयोगमा निर्माण गर्न पहल गरिनेछ।
१४. नगरपालिका भित्रका सडक मापदण्ड भित्र परेका जग्गाहरूको लगतकट्टा गर्ने अभियान संचालन गरिनेछ। लगतकट्टा गर्नको लागि वडा कार्यालयवाट आवश्यक सहजीकरण गरिने छ।

सहरी विकास तथा भवन निर्माण

१. नगर भित्रको प्रमुख बजारहरूमा स्वच्छ, सफा, सुन्दर बजार विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ।

२. नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूको भवन निर्माण गरी तीन वर्षभित्रमा सबै वडा कार्यालयहरू आफ्नै वडा भवनमा कार्यालय संचालन गरिनेछ । सबै वडा कार्यालयहरूको भवनको डिजाइनमा एकरूपता ल्याइनेछ ।
३. नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र दातृसंस्थाको सहयोगमा तीन वर्ष भित्रमा स्वास्थ्य चौकीहरूको नयाँ निर्माण तथा पुनः निर्माण सवलीकरण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाबाट नयाँ स्थापना गरिएका शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक तथा स्वास्थ्य ईकाईहरूको जग्गा प्राप्त गरी तीन वर्ष भित्रमा भवन निर्माण गरी आफ्नै भवनबाट सेवा संचालन गरिनेछ ।
५. एकिकृत वस्ती विकासलाई प्रोत्साहन दिने नीति लिईनेछ । सो स्थानमा सडक, खानेपानी, विद्युतको क्षेत्रमा प्राथमिकता दिई पूर्वाधार विकास गरिनेछ ।
६. नक्सापास प्रणाली नगरभित्रका सबै निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचनालाई समेट्ने गरी नक्सापास सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । नक्सापासको दायरामा नआएका निजी तथा आवासीय घरलाई अभिलेखीकरण गर्ने अभियान संचालन गरिने छ । नक्सापास प्रणालीलाई अझ बढी व्यवस्थित गर्नको लागि विद्युतीय नक्सापास प्रणालीमा जाँदा रेकर्ड व्यवस्थित हुने, सुशासन तथा पारदर्शिता कायम हुने र सेवाग्राहीलाई छिटो छरितो सेवा प्रदान गर्न सरल हुने हुँदा सोको लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गरीने छ । नगरपालिकामा नक्सापासको छुट्टै शाखा स्थापना गरिनेछ ।
७. नगरपालिकाभित्रका सबै निजी तथा सार्वजनिक घरहरूको हाउस नम्बरिड (GIS Based Digital Metric System) प्रणाली सुरु गरिनेछ ।

संस्कृती तथा पर्यटन

१. पर्यटन विकासको गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ । पर्यटन विकासका संभावनाहरूको अध्ययन गरी DPR तयार गरी Project Bank तयार गरिनेछ ।
२. पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न सरकारी, निजी, सहकारी र सामुदायिक संस्थासंग साभेदारी एवम् सहकार्य गरिनेछ ।
३. नगरको वृत्तचित्र, नगर गीतको प्रचारप्रसार गरिनेछ ।
४. नगरभित्रको पर्यटन विकासलाई व्यवस्थित रूपमा अगाडि बढाउनको लागि र संघीय सरकार र प्रदेश सरकार र सरोकारवाला संस्थाहरूसंग समन्वय गर्नको लागि आर्थिक दायित्व नबढ्ने गरी पर्यटन विकास तथा समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।
५. पर्यटन पूर्वाधार विकासमा नगरपालिकाको नेतृत्वमा, स्थानीय समुदायले घरमा अतिथी सत्कारको (Home Stay) स्थापना गर्न सरकारी निकाय तथा संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसंग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
६. यस नगरपालिकामा निर्माणाधीन राष्ट्रिय भूकम्प स्मारक पार्क निर्माण समयमा नै सम्पन्न गर्न राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण, संघीय तथा प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ । २०७२ सालको विनासकारी भूकम्पमा परि दिवंगत भएकाहरूको स्मरणमा स्मृती संग्रहालय बनाउन पहल गरिनेछ ।
७. धार्मिक प्रतिष्ठानहरूको प्रवर्द्धन गर्दै सबै जातजातिको रीतिरिवाज परम्परा आदि भल्कने गरी सांस्कृतिक सङ्ग्रहालय बनाउन संघ र प्रदेश सरकार समक्ष पहल गरिनेछ ।
८. नगरभित्रका सम्भावित विश्रामस्थल, चमेना गृह, शौचालय, पोर्टर सेल्टर, पर्यटक सूचना केन्द्र आदिमा पहुँच हुने गरी नगरपालिकाले निजीक्षेत्रसंग सहकार्य गरि पर्यटन पदमार्ग लगायत एकीकृत पर्यटकीय र मनोरञ्जन स्थल निर्माण तथा सञ्चालनको व्यवस्था गरिनेछ ।
९. नगरपालिकाको पर्यटकीय स्थल भल्कने ब्रोसर तथा प्रोफाइल तयार गरी प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
१०. चौतारा बजार, गौरती भिमेश्वर, हर्लडवर्लाड, सांगाचोकगढी, जनयुद्धको उद्गम स्थल कुविण्डे, सुनकोशी नदीमा र्याफटिङ, सानोसिरुवारीमा रहेको भुतछाँगो, इर्खु रानिपोखरीबाट देखिने मनोरम दृष्यको प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
११. वडा नं. ५ छापडांडामा निमाणाधीन जुलोजीकल पार्कको गुरुयोजना तयार गरि निर्माण कार्य अगाडी बढाईने छ ।
१२. सांगाचोकगढी, रानीपोखरी, भदौरे गणेश, शोरा विनायक गणेश मन्दिर, सप्तऋषि शहिद स्मारक पार्क,सांगाचोकको संरक्षण, खोकेपाटीको मर्मत सम्भार र प्रवर्द्धन गरिने छ ।
१३. यस जिल्ला तथा ३ नं. प्रदेशकै सबैभन्दा बढी शहिद भएको चौतारा सांगाचोकगढी नगरपालिका वडा नं.४,कुविण्डे वडा नं.१३ नर्सिङडांडामा सहिद स्मृती पार्क बनाइनेछ ।
१४. ऐतिहासिक सांगाचोकगढी क्षेत्रको गुरुयोजना स्वीकृत गरी संघ तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नका लागि सांगाचोकगढी संरक्षण विकास तथा संग्रहालय निर्माणको प्रकृया अगाडी बढाईनेछ । “सांगाचोकगढी विकास समिति” गठन गरी गढीको गुरुयोजना बमोजिमको कार्यलाई व्यवस्थित रूपमा अधी बढाइनेछ ।
१५. यस नगरपालिकाको वडा नं. ६ को खानेपानी ट्याङ्की भन्दा माथिको स्थानमा बौद्ध शिक्षा अध्ययन केन्द्र स्थापना गर्नको लागि संघ, प्रदेश तथा दातृ निकायको सहयोगमा निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
१६. चौतारा बजारलाई पर्यटकीय तथा धार्मिक शहरको रूपमा विकास गरिनेछ । चौतारा पुरानो बजारमा रहेको भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त कृष्ण मन्दिरलाई पुननिर्माण गर्नको लागि पहल गरिनेछ ।

१७. कदमवासको लामाचौरमा सफल परिक्षण गरिएको प्याराग्याइडिड सेवालार्ई प्रवर्द्धन गरी आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकको विकास गरिनेछ ।
१८. बन्देउ सुकुटे क्षेत्रलार्ई विशेष पर्यटन क्षेत्रमा विकास गरिने छ ।
१९. गौरती विकास समिति, भूकम्प स्मारक पार्क सहयोग तथा समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।

सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास

१. नगरपालिकाद्वारा प्रदान गरिने सेवालार्ई प्रभावकारी, छिटो छरितो तथा गुणस्तरीय र प्रविधि मैत्री बनाईनेछ । नागरिक वडापत्र बमोजिमको सेवाको प्रत्याभुती गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२. नगरपालिकाद्वारा सम्पादन हुने काम कारवाहीलार्ई सर्वसाधारण सेवाग्राहीहरूको जानकारीको लागि स्थानीय एफ.एम र पत्र पत्रिका मार्फत प्रकाशन तथा प्रसारण गरिनेछ । नगर गतिविधिलार्ई समेटेर कार्यक्रमको उत्पादन तथा प्रसारण गरिनेछ ।
३. पारदर्शिता एवं सुशासनका लागि नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सूचनाहरूलार्ई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम सहित कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
४. नगरपालिका अन्तर्गत कर्मचारी कल्याणकारी कोष, विपद् व्यवस्थापन कोष, विपन्न महिला तथा बालबालिका विकास कोष, गरिवी न्यूनीकरण तथा सामाजिक परिचालन कोष, अनाथ अपाङ्ग असहाय विशेष कोषहरू स्थापना तथा सञ्चालन कार्यविधि बनाई परिचालन गरिनेछ ।
५. बजार अनुगमन कार्यलार्ई नियमित व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
६. नगरपालिकाको सूचना तथा गतिविधिहरूलार्ई सबै नगरवासीसम्म सहज रूपमा लैजानको लागि तयार गरिएको मोवाइल एप्स (Apps) लार्ई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
७. नगरपालिकाभित्र कार्य क्षेत्र बनाई कार्यरत रहेका गै.स.स.हरूलार्ई नगरपालिकाको विकास निर्माण कार्यमा सहज बनाउनका लागि NGO Desk बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
८. नगरपालिकाद्वारा सम्पादित कार्यक्रमहरूको नगरपालिकास्तर तथा वडा कार्यालयहरूबाट समेत चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।
९. नगरपालिकाद्वारा सञ्चालन हुने आयोजनाहरूको भुक्तानी पूर्व अनिवार्य रूपमा अनुगमन समितिको सिफारिसमा मात्र भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाईनेछ । ठूला आयोजनाहरूको सामाजिक परिक्षण समेत गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१०. नगरपालिकाको Web Site लार्ई नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
११. स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति मापदण्ड योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन र नियमनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१२. पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको लागि अन्य स्थानीय तहले गरेका असल अभ्यासहरूको अवलोकन भ्रमण गरी सोको अनुशरण गरिनेछ ।
१३. नगर विकास योजनाको नीति योजना तथा कार्यक्रमको वार्षिक क्यालेण्डर बनाई सोही अनुसार कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१४. नगरपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने ५ लाख भन्दा बढिको योजना तथा कार्यक्रम स्थलमा नै पूर्ण विवरण सहितको होर्डिङ्ग बोर्ड राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१५. नगरपालिका भित्रका सबै जग्गा जमिनको पुनः नापीको लागि संघ तथा प्रदेशसँग पहल गरी पुनः नापीको व्यवस्था गरिनेछ । सार्वजनिक जग्गाहरूको अतिक्रमण रोक्नका लागि मिचिएका जग्गाहरूको नाप नक्सा तयार गरी साँधिसमाना छुट्याई सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गरिनेछ ।
१६. नगरपालिकाबाट उपभोक्ता समिति, जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको देहाय बमोजिमको क्षमता अभिवृत्ती गर्न अध्ययन, तालिम, गोष्ठी तथा कार्यशाला व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१७. जनप्रतिनिधिको तथा कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि आवश्यकता अनुसारको अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

उपभोक्ता समितिको क्षमता बिकास

- ✓ उपभोक्ता समितिका लागि योजना सम्झौता, कार्यान्वयन, अनुगमन मुल्याङ्कन, योजनाको दिगो विकास तथा उपयोग र मर्मत सम्भार गर्ने विषयको अभिमुखिकरण गरिनेछ
- ✓ उपभोक्ता समितिबाट हुने कार्यहरूको व्यवस्थित गर्नका लागि टोल विकास समिति गठन गरि योजना सञ्चालन गरिनेछ ।

नगर प्रहरी

१. नगरपालिकाको नीति, कानून, मापदण्ड तथा निर्णय कार्यान्वयन गर्न, नगरपालिकाको सम्पत्तिको सुरक्षा गर्न, स्थानीय स्तरमा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको सुरक्षा व्यवस्थापन, स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको रेखदेख र

व्यवस्थापन, नगर सरसफाई सम्बन्धि मापदण्डको कार्यान्वयन, न्यायिक समितिले गरेका मिलापत्र तथा निर्णयको कार्यान्वयन, सार्वजनिक ऐलानी र प्रती जग्गा, सार्वजनिक भवन सम्पदा तथा भौतिक पूर्वाधार संरक्षण तथा सुरक्षा, विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी खोजी उद्धार राहत तथा पुनर्स्थापना, अनधिकृत विज्ञापन तथा होडिङ्ग बोर्ड नियन्त्रण र अधिकृत निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पत्ति अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण तथा दमकलको सेवा सञ्चालन लगायत कार्यपालिकाले तोकेका अन्य कार्य गर्नको लागि नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ ।

बालबालिका

१. चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकालाई २ वर्ष भित्र बालमैत्री नगरपालिका घोषणा गर्न आवश्यक पूर्वाधार र सुचकहरु पुरा गर्न विभिन्न संघ, संस्थाहरुको सहयोग तथा समन्वयमा अगाडी बढाइनेछ ।
२. बालमैत्री स्थानीय सरकारको लागि तोकिएका सुचकहरु पुरा भएका वडाहरुलाई बालमैत्री वडा घोषणा गरिने छ । बाल मैत्री घोषणा भएका वडामा आगामी आ.व.देखि थप बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
३. अपाङ्ग, अनाथ, असहाय तथा बेसाहारा बालबालिकाहरुको लागि हाल सञ्चालनमा रहेको बालगृहको स्तरोन्नती गरिनेछ ।
४. बालबालिकाको सहभागितामा बालबालिका सम्बन्धि कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. नगरपालिकाभित्र रहेका अनाथ तथा असाहाय बालबालिकाहरुको शिक्षा,स्वास्थ्य तथा पोषणमा सहयोग पुऱ्याउनको लागि “अनाथ तथा जोखिमयुक्त बालबालिकाको लागि सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन ऐन, २०७५” नगर सभाबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
६. नगरपालिकाभित्र रहेका विद्यालयहरुमा बालमैत्री वातावरणमा पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. बालबालिकाको योजना तर्जुमाका लागि आवश्यक पर्ने बालबालिका सम्बन्धी एकिकृत तथ्याङ्क तयार गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
८. बालबालिकाहरुको समग्र विकासका लागि खेलकुद,मनोरञ्जन तथा सूचना प्रविधि सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
९. बालविवाह, अनमेल विवाहलाई निरुत्साहित गर्न चेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । बालविवाह मुक्त नगरपालिका बनाउन संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

महिला

१. चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकालाई महिलामैत्री नगरपालिका बनाउन नीति निर्माणका हरेक तहमा ३३% महिला प्रतिनिधित्वलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
२. नगरस्तर र वडास्तरमा महिला सञ्जाल तथा समुह गठनगरी महिलाहरुलाई आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक रुपमा शसक्तिकरण गरिनेछ ।
३. महिला हिंसा मुक्त नगरपालिका बनाउन विभिन्न संस्थाहरुको सहयोगमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
४. महिला नेतृत्व विकासमा जोड दिइनेछ । महिलाहरुलाई आर्थिक रुपमा आत्मनिर्भर बनाउन विभिन्न सीप तथा आयमुलक तालिमहरु सञ्चालन गरि महिलाहरुको आयआर्जन तथा रोजगारीमा वृद्धि गरिनेछ ।
५. नगरभित्र मदिरा, लागुऔषध सेवन तथा जुवा तास नियन्त्रणको लागि अभियानहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
६. महिलाहरुलाई आर्थिक रुपमा शसक्तीकरण गरी आत्मनिर्भर बनाउन वडास्तरमा महिला सहकारी स्थापना गर्न पहल गरिनेछ । यसरी स्थापना गरिएका सहकारीहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
७. बेचविखनमा परेर स्वदेश फर्किएका, वैदेशिक रोजगारीमा गई हिंसामा परेर स्वदेश फर्किएका, अलपत्रमा परेका महिलाहरुका लागि पुर्नस्थापना र सामाजिक पुर्नमिलनको व्यवस्था गरिनेछ ।
८. “एक घर एक उद्यम” भन्ने नाराका साथ महिलाहरुका लागि उद्यमशिलता तालिम सञ्चालन गरी महिला उद्यमीको संख्यामा वृद्धि ल्याइनेछ ।
९. SaMi परियोजनाको सहयोगमा वैदेशिक रोजगारमा जानचाहने महिलाहरुकालागि सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धि परामर्श तथा वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा हिंसामा परेर स्वदेश फर्किएका महिलाहरुका लागि विशेष काउन्सिलिङको व्यवस्था सहित आयमुलक काममा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१०. बालिका शिक्षा, महिला आयआर्जन, प्रजनन स्वास्थ्य तथा सरसफाई र महिला सशक्तिकरणका लागि सचेतनामुलक र जागरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
११. विपन्नताका कारण दैनिक जीविकोपार्जनमा कठिनाई भोगिरहेका विपन्न महिला तथा एकल महिलाहरुको समूह गठन गरी उनीहरुलाई सीप र प्रविधिको माध्यमबाट स्वरोजगार बनाई आर्थिकआर्जनको अवसर सिर्जना गरी जिविकोपार्जनमा सहयोग गरिनेछ ।
१२. महिलाहरुको निजामती सेवामा प्रतिनिधित्व र पहुँच बढाउनका लागि नायब सुब्बास्तरको लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।

१३. छात्राहरुका लागि आधारभूत कम्प्युटर तालिम सञ्चालन गरी प्रविधि शिक्षामा पहुँच वृद्धि गरिनेछ ।
१४. सिलाई कटाई, ढाका बुन्ने तालिम, व्युटिसियन तालिम सञ्चालन गरी महिलाहरुलाई व्यावसायिक तथा आत्मनिर्भर बनाउन प्रोत्साहित गरिनेछ ।
१५. विभिन्न कारणले नागरिकता बन्न नसकेर राज्यको सेवा सुविधा पाउनबाट वञ्चित भई पीडामा परेका महिलाहरुको पहिचानगरी सहज रुपमा नागरिकता उपलब्ध गराउने काममा सहयोगका लागि नगरपालिकाको उपप्रमुखको नेतृत्वमा विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
१६. शहीद परिवार तथा एकल महिलाका लागि रोजगारी वृद्धि तथा आयआर्जनका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

अल्पसंख्यक

१. अल्पसंख्यक जाति समुदायको आय तथा रोजगारिका लागि आयमुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२. अल्पसंख्यक समुदायको भाषा तथा संस्कृतिको संरक्षण गरिनेछ ।

अपाङ्गता सम्बन्धी

१. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको शिक्षा र स्वास्थ्य उपचारकोलागि नगरपालिकाबाट विपेश सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको आय आर्जन तथा रोजगारिकोलागि शिपमुलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको एकिन तथाङ्क तयार गरिनेछ ।
४. नगर तथा वडास्तरमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संजाललाई व्यवस्थित बनाईनेछ ।
५. विगतका जनयुद्ध तथा जन आन्दोलनमा सहभागी भई घाइते तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

दलित समुदाय

१. नगर तथा वडा स्तरमा दलित सञ्जालको क्षमता विकासको लागि ठोस कार्यक्रम बनाइनेछ ।
२. दलित समुदायले संचालन गरेको व्यवसायमा भागबाली प्रथाको पूर्ण रुपमा अन्त्य गर्दै परम्परागत पेशालाई व्यावसायिक र आधुनिकिकरण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
३. दलित समुदायलाई गरिदै आएका समुदायमा हुने गरेका दलित, महिला, बालबालिका माथिको हिंसा, जातिय भेदभाव तथा छुवाछुत आदिलाई न्युनिकरण गर्न प्रत्येक वडामा कानुनी सहायता कक्ष (Help Desk) स्थापना गरी न्यायीक उपचारका लागि सहजिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
४. दलित समुदायका सीपमुलक व्यावसायलाई संरक्षण र प्रवर्द्धन हुने गरी सहकारी गठन गर्न नगरपालिकाबाट प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. जातीय भेदभाव विरुद्धको अभियानलाई व्यवहारिक रुपमा सफल बनाउन समाजिक सदभाव बढाउने दलित र गैरदलित समुदाय विचको अन्तरघुलन बढाउने र यस आन्दोलनमा लाग्ने अभियन्ताहरुलाई सम्मान गरिनेछ ।
६. प्रत्येक वर्ष जातीय छुवाछुत तथा भेदभाव नियन्त्रण दिवसलाई नगरपालिकाको आयोजनामा भव्यरुपमा मनाइनेछ ।
७. जातीय छुवाछुत तथा उन्मुलन ऐनमा भएका प्रावधान र अन्य कानुनी व्यवस्थाहरुको व्यवहारिक कार्यान्वयनको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम गरिनेछ ।
८. दलित समुदायको लोक सेवामा न्यून प्रतिनिधित्व भएकोले दलित समुदाय लक्षित लोकसेवा तयारी कक्षाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
९. दलित समुदायबाट सञ्चालन हुने रोजगारमूलक कार्यक्रम सञ्चालनको लागि नगरपालिकाबाट आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

नगर न्यायिक समिति

१. न्यायमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्थानीय न्यायिक समितिको कार्यलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
२. न्याय सम्पादनको कामलाई व्यवस्थित गर्न नगरपालिकामा न्यायिक समितिको इजलासको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरु तथा सामुदायिक मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
४. घुम्टि कानुनी शिविर सञ्चालन गरी स्थानीय जनताको घरदैलोमा कानुनी सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
५. वडाहरुमा रहेका समुदायिक मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई व्यवस्थित बनाई न्याय सम्पादनको कामलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
६. सामुदायिक मेलमिलापकर्ताहरुका लागि नगरपालिकाबाट प्रोत्साहन गरिनेछ ।
७. नगरपालिकाद्वारा प्रदान गरिने न्यायिक सेवालाई प्रभावकारी बनाउनका लागि नगरपालिकामा कानुनी हेल्प डेस्कको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८. सबैधानिक व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको जिम्मेवारीमा आएका मौलिकहकहरुको कार्यन्वयन गर्न अवश्यक पर्ने कानून तर्जुमा गरिनेछ ।
९. स्थानीय तहका विवादहरु स्थानीय तहमा नै समाधानका लागि वैकल्पिक व्यवस्थापनको रूपमा संचालनमा आएको मेलमिलाप कार्यक्रमलाई नगरपालिका तहमा सेवा विस्तार गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१०. न्यायिक समितिबाट भएका फैसला वा आदेशलाई कार्यन्वयनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११. मुलुकी देवानी संहिता र फौजदारी संहिताका प्रावधानहरुको बारेमा जानकारी दिने सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

शिक्षा

१. आधारभुत तथा माध्यमिक तह सम्मको शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
२. आधारभूत तह सम्मको शिक्षालाई निशुल्क एवम् अनिवार्य र माध्यमिक तहको १० कक्षा सम्मको शिक्षालाई निशुल्क गरिनेछ ।
३. आधारभुत तथा माध्यमिक तह सम्मको शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन यस वर्ष इसिडी कक्षालाई नर्सरी, एल केजी र केजीकक्षा सञ्चालन गरी सोकक्षाहरुलाई अंग्रेजी माध्यमबाट अध्यापन गराइनेछ ।
४. सामुदायिक विद्यालय शिक्षा प्रति विश्वसनियता र आकर्षण बढाउनको लागि एक वडामा कम्तिमा एउटा विद्यालयलाई (शिक्षकको व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि, पठन-पाठन) सबै हिसाबले नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गरिनेछ ।
५. नगर शिक्षा कोष स्थापना गरी नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा जोड दिइने छ ।
६. नगरपालिकामा कम्तिमा ५ वटा विद्यालयहरुमा प्राविधिक शिक्षा (कृषि, भेटेनरी, सुचना प्रविधि, मेडिकल, सिभिल इन्जिनियरिङ) को पठन पाठनको व्यवस्था गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारको सहयोग लिइने छ ।
७. प्रदेश तथा केन्द्र सरकारसँग समन्वय गर्दै यस नगरपालिकामा प्राविधिक महाविद्यालय स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
८. सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न आवश्यकतामा आधारित शिक्षकहरुका लागि तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
९. विद्यार्थी संख्या, कक्षागत र विषयगतको आधारमा शिक्षक दरबन्दीको मिलान गरिनेछ ।
१०. नगरका सबै माध्यमिक विद्यालयहरुमा विद्युतीय हाजिरी मेसिन जडानगरि नगर तथा वडा कार्यालय बाट अनुगमन गरिनेछ ।
११. सबै सामुदायिक विद्यालयमा (माध्यमिक तहबाट क्रमशः आधारभूत तहसम्म) विद्युतीय सूचना प्रविधि (इन्टरनेट, इमेल, वेबसाइट, नगर एप्स आदि) सञ्चालन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
१२. कार्यसम्पादनमा उत्कृष्ट शिक्षकलाई पुरस्कृत गरिनेछ । कार्यसम्पादनमा सूचकहरु नगर शिक्षा समितिले निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नेछ ।
१३. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा विपन्न, सिमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीलाई माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा अध्ययनको लागि मेयर छात्रवृत्ति कोष स्थापना गरी छात्रवृत्तिको व्यावस्था गरिनेछ ।
१४. नर्सरीदेखि १२ कक्षा सम्मको वार्षिक परीक्षामा नगर उत्कृष्ट छात्राछात्रलाई पुरस्कृत गरिनेछ । साथै तहगत विद्यालयहरुलाई कार्यसम्पादनको आधारमा पुरस्कृत गरिनेछ ।
१५. नगर शिक्षा समिति र वडा शिक्षा समितिको समन्वयकारी भुमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१६. विद्यालय जाने उमेर नाघेकाहरुका लागि अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम मार्फत निरन्तर/जीवन पर्यन्त शिक्षामा सबैको पहुँच स्थापित गरिनेछ ।
१७. कक्षा ८ को नगरस्तरीय परीक्षा सञ्चालन गर्नको लागि कार्यविधि बनाई परीक्षा संचालन गरिनेछ ।
१८. विद्यालयको संस्थागत क्षमता विकासको लागि शैक्षिक अनुदान तथा तालिम आदिको व्यवस्था गरिनेछ ।
१९. विद्यालय बालबालिकाको अन्तरनिहित क्षमतालाई प्रस्फुटन तथा अभिवृद्धि गराउनको लागि अन्तर माध्यमिक विद्यालय मेयर कप प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
२०. स्थानीय समुदाय तहको मौलिक (भाषा, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत आदि) ज्ञान सीप संरक्षण प्रवर्द्धन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
२१. परम्परागत धार्मिक गुरुकुल, गुम्बा, वेदविद्याश्रम आदि सम्बन्धि नीति बनाएर नियमन गरिनेछ ।
२२. नगरपालिकाको आफ्नो शैक्षिक क्यालेण्डर शैक्षिक शत्रु सुरु हुनु अगावै स्वीकृत गरी लागू गरिनेछ ।
२३. शिक्षासंग सम्बन्धित रहेर काम गर्ने गैरसरकारी संस्था, कम्पनी, व्यक्तिगत कन्सल्टेन्सी फर्महरुको सेवालाई अनुगमन, मुल्यांकन र नियमन गरिनेछ ।
२४. विद्यालयको नयाँ संरचना निर्माण गर्दा नगरपालिकाले स्वीकृत गरेको भवन निर्माण आचार संहितालाई अनिवार्य रूपमा पालना गरिनेछ ।
२५. नयाँ विद्यालय भवन तथा संरचना निर्माण गर्दा संरचनालाई लैगिकमैत्री, बालमैत्री र अपांगमैत्री बनाइनेछ ।
२६. यस नगरपालिका कार्यक्षेत्र भएका शिक्षाक्षेत्रसंग सम्बन्धित सबै संघ, संस्था, निकायहरूसंग समन्वयगरी कार्यक्रममा देखिने दोहोरोपन हटाइनेछ ।
२७. सबै सामुदायिक विद्यालयको चल, अचल सम्पत्तिको व्यवस्थित अभिलेख सम्बन्धित विद्यालयलाई अद्यावधिक गर्न लगाई

नगरपालिकामा एकिकृत अभिलेख राख्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

२८. विद्यालयले प्राप्त गरेको तथा विद्यालयले चर्चेको सबै जग्गा विद्यालयको नाममा कानून बमोजिम दर्ता गरी जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२९. संस्थागत विद्यालयहरू नगर शिक्षनीति अनुरूप सञ्चालन गर्न अनुगमनगरि मुल्याङ्कन गरि समयानुकुल सुधार गर्दै लगिनेछ ।
३०. शिक्षकहरू पेशाबाट अवकास हुन चाहेमा त्यस्ता शिक्षकहरूका लागि नियममा व्यवस्था गरी गोल्डेन ट्याण्डसेक उपलब्ध गराइनेछ ।
३१. माध्यमिक तह सञ्चालन गरेका विद्यालयहरूका लागि माध्यमिक तहको दरबन्दी नभएका विद्यालयहरूलाई शिक्षक अनुदान दिईनेछ,
३२. प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ताहरूका लागि प्रोत्साहन भत्ता तथा पोशाक भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
३३. विद्यालयको आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहको पाठ्यक्रम बनाई लागू गरिनेछ ।
३४. गैर सरकारी संघसंस्थाहरूसँगको सहकार्यमा विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३५. सीमान्तकृत तथा गरिब बस्तीका कक्षा १-५ सम्मका बालबालिकाका लागि दिवा खाजाको व्यवस्था गरी विद्यार्थीको विचैमा विद्यालय छोड्ने दरमा कमी ल्याईनेछ ।
३६. नगरपालिकाबाट विद्यालयको अवस्था तथा शिक्षण क्रियाकलापसँग सम्बन्धित कार्यहरूको नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
३७. शिक्षक, विद्यालयका कर्मचारीहरूको तलब भत्तालाई मासिक रुपमा निकास्या दिईनेछ ।
३८. विद्यालयहरूमा पहुँचयुक्त नवीनतम् सूचना प्रविधिमा आधारित अपाङ्ग मैत्री शिक्षण सिकाइ कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
३९. नगर क्षेत्र भित्र भएका विभिन्न अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको तथाङ्कीय सूचना तयार गरी उनीहरूको आवश्यकतामा आधारित गुणस्तरीय शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।
४०. विद्यालय बाहिर रहेका सबै विद्यालय उमेर समूहका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भित्र ल्याईनेछ ।
४१. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई सक्रिय बनाईनेछ ।
४२. पाँच वर्ष भित्रमा प्रत्येक वडामा कम्तिमा एउटा नमूना विद्यालय बनाउने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
४३. विद्यालयमा शौचालय तथा घेरावारका लागि नगरपालिकाले क्रमशः बजेटको व्यवस्था गरी निर्माण तथा मर्मत कार्य गरिनेछ ।
४४. शिक्षक दरबन्दी मिलान कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा बढाई विद्यालयहरूमा शिक्षकहरूको समतामूलक वितरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
४५. न्यून विद्यार्थी संख्या भएका विद्यालयहरूलाई समायोजन गरी कार्य गरी गुणात्मक शिक्षा प्रदान गरिनेछ ।
४६. शिक्षा क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको सहभागितालाई थप व्यवस्थित र नियमन गरिनेछ ।
४७. माध्यमिक विद्यालयका लेखा हेर्ने कर्मचारीहरूलाई पोशाक भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
४८. विद्यार्थी सिकाइ अभिवृद्धिका लागि निरन्तर मूल्याङ्कन पढ्नुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४९. विद्यालयहरूलाई प्राप्त रकमको सही सदुपयोग तथा पारदर्शिताको लागि वार्षिकरुपमा लेखा परीक्षण गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
५०. नगर भित्रका विद्यालय तथा क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।
५१. विद्यालयहरूको नक्शाङ्कन गरिनेछ ।
५२. शिक्षकहरूको कार्यसम्पादनको आधारमा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
५३. विद्यालयमा बालबालिकाको विद्यालय छोड्ने दर घटाउनको लागि विद्यालय दिवा खाजाको व्यवस्था गरिनेछ ।
५४. आधारभुत तथा माध्यमिक विद्यालयका शिक्षकहरूका लागि कम्प्युटर सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
५५. प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय तथा आईसीटी ल्यावको व्यवस्थापन गर्दै गैनेछ ।
५६. विद्यालयहरूमा बाल क्लव गठन गरी बालबालिकाहरूको बाल अधिकारको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
५७. अपाङ्गता सम्बन्धी स्रोतकक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयहरूमा कक्षा सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी अनुगमन गरी थप व्यवस्थित गर्न सहयोग गरिनेछ ।
५८. पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, बुक कर्नर, पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला आदि शीर्षकबाट विद्यालयमा जाने सशर्त अनुदानको रकम सही प्रयोग भएको-नभएको नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
५९. संस्थागत विद्यालयहरूका लागि शूलक निर्धारण गर्ने, अनुगमन नियमन गरी नगरपालिकामा उनीहरूको व्यवसाय दर्ता गराईनेछ ।
६०. प्रत्येक विद्यालयहरूमा अनिवार्यरुपमा छात्र-छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालयको व्यवस्था गर्न लगाईनेछ ।

युवा तथा खेलकुद

१. युवाको उमेर समूहको आवश्यकता मध्यनजर गर्दै शिक्षा आर्जन तथा वृत्तिको अवसरको खोजिमा रहेका युवालाई लक्षित गरि कार्यक्रम बनाइनेछ ।
२. युवामा नैतिकता, चारित्रिक गुण, तथा अनुशासन विकास गर्न चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३. समाजमा विद्यमान रहेका गरिबी, अशिक्षा, छुवाछुत, कुरीति, लैङ्गिक हिंसा, विभेद र विषमता जस्ता समस्या हटाउनका लागि युवालाई परिचालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
४. नगर क्षेत्र भित्रका वेरोजगार युवाहरूका लागि सीप तथा उच्चमशीलता विकास गर्न रोजगारमूलक तालिम तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन

गरिनेछ ।

५. साहित्य, कला, संस्कृति, अभिनय र खेलकुद जस्ता सिर्जनशील क्षेत्रमा यसवाको संलग्नतालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६. दुर्व्यसनमूलक र गैर सामाजिक क्रियाकलापहरूबाट नगरभित्रका युवालाई मुक्त गर्दै युवामा सकारात्मक सोच र संस्कृति विकास गर्नेतर्फ सामाजिक प्रयास गरिनेछ ।
७. प्रत्येक वडामा युवा क्लबहरू गठन गरी युवाहरूलाई सामाजिक कार्यमा लाग्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
८. युवा स्वरोजगार सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । युवाहरूलाई स्थानीयस्तरमा रोजगारीका अवसर सृजना गर्न जोड दिइनेछ ।
९. बालबालिका तथा युवाहरूको शारीरिक तथा मानसिक विकासका लागि खेलकुदलाई जोड दिइनेछ ।
१०. चौतारा टुँडिखेललाई मिनि रंगशाला बनाउन प्रदेश सरकारको कार्यक्रमलाई समय मै सम्पन्न गर्न आवश्यक समन्वय तथा सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
११. इनडोर गेमको प्रवर्द्धनको लागि मागको आधारमा “एक वडा एक कवर्डहल” निर्माण गरिनेछ ।
१२. ३ वर्ष भित्रमा “एक वडा एक खेल मैदान” निर्माण पुरा गरिनेछ ।
१३. युवा तथा खेलकुद गतिविधिलाई अगाडी वढाउन यस क्षेत्रमा क्रियाशिल संघ, संस्था तथा क्लबहरूसंग सहकार्य गरिनेछ ।
१४. नगरस्तरीय खेलकुद विकास समितिबाट नगरका विभिन्न विधाका खेलकुदका गतिविधिहरूलाई योजनाबद्ध तरिकाबाट सञ्चालन गरिनेछ ।
१५. “मेयर कप फुटबल” आयोजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१६. विभिन्न विधामा नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न गठित नगर खेलकुद विकास समितिलाई प्रभावकारी ढंगले परिचालन गरिनेछ ।
१७. अन्तर माध्यमिक विद्यालय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता “राष्ट्रपती रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता” लाई वार्षिक रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१८. खेलकुद शिक्षण सिकाई कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
१९. खेलकुदलाई व्यवसायीकरण, वैज्ञानिकीकरण र सामाजिकीकरण गर्दै यसलाई विकासको अभिन्न अंगको रूपमा लिई खेलाडीहरूको वृत्ति विकासमा जोड दिइनेछ ।
२०. महिला तथा पुरुष भलिबल प्रतियोगिताहरू लगायत अन्य एथलेटिक्स सम्बन्धी खेलकुदहरू अन्तर विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ ।
२१. अन्तर माध्यमिक विद्यालय मेयरकप प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
२२. बालबालिकाहरूको शारीरिक, मानसिक तथा बौद्धिक विकास अभिवृद्धिका लागि प्रत्येक विद्यालयलाई अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा स्काउट सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न लगाइनेछ ।
२३. विद्यालयहरूमा खेल मैदान विस्तारका लागि सहयोग तथा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२४. नगर स्तरीय विभिन्न खेलहरू सञ्चालनको लागि खेल सञ्चालक(रेफ्री-प्रशिक्षक) प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
२५. विभिन्न खेलहरू वडा स्तरीय र नगरस्तरीयरूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

१. आधारभुत तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सवैको सहज पहुँच हुनेगरी प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
२. पोषणयुक्त खानेकुराको वारेमा चेतना बढाउदै पोषण कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी गराइनेछ ।
३. नवजातशिशु मृत्युदर, शिशु मृत्युदर, मातृमृत्युदर र बालमृत्युदरहरूलाई घटाई औषत आयु बढाइनेछ ।
४. विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरू संगको सहयोग र सह कार्यमा आवश्यकता अनुसारका विभिन्न विषयमा स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालनको लागि जोड दिईनेछ ।
५. स्वास्थ्य पुर्वाधार, औषधि तथा उपकरणको उपलब्धतामा वृद्धि गरिनेछ ।
६. स्वास्थ्य क्षेत्रमा सरकारी, निजी क्षेत्र, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रको समन्वय एवं सहकार्यलाई बढाइनेछ ।
७. स्वास्थ्य सेवाका आयामहरू प्रतिकारात्मक सेवा, प्रवर्द्धनात्मक सेवा, उपचारात्मक सेवा, पुर्नस्थापनात्मक र प्रचारात्मक सेवाहरू समेटेर स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरू बनाइनेछ ।
८. नसर्ने रोगहरूको प्रकोपको न्युनिकरणको लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धनात्मक सेवामा विशेष जोड दिइनेछ साथै यसको लागि निदानात्मक सेवा र उपचारात्मक सेवालाई विस्तार गरिनेछ ।
९. योगाभ्यास गरौं,स्वस्थ रहौं भन्ने मुलमन्त्रका साथ नगरपालिकाका सवै वडाहरूमा योग शिविर सञ्चालनको लागि पहल गरिनेछ।
१०. महिला स्वयंसेविकाहरूको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै प्रोत्साहनका लागि मासिक १ हजार भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।

क) ताल स्वास्थ्य

१. नगरपालिकाभिन्न पूर्ण खोप सुनिश्चितता गरिनेछ । नगरपालिकाले प्रत्येक वर्ष खोप दिवस मनाई पुर्ण खोपको अवस्थाको समीक्षा गरी आवश्यकता अनुसारका कार्यक्रम थप गरिनेछ ।
२. खोप कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित बनाउनको लागि खोपको सुक्ष्म योजना तर्जुमा कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. खोप केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित तथा निर्माण गरिनेछ ।
४. कोल्ड चैन व्यवस्थापनको लागि चाहिने सामग्री तथा स्थानको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५. पोषण शिक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
६. हरेक स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्य शिक्षा कर्नर राखिनेछ र पोसिला खानेकुराको प्रदर्शन गर्ने र स्थानीय स्तरका पोसिला खानेकुराहरूको उपभोग बृद्धि गराउन आवश्यक शिक्षा, सल्लाह तथा परामर्श दिइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. पाँच वर्ष मुनिका बच्चाहरूको उपचार व्यवस्था कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।

ख) परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम

१. वर्षमा एक पटक संघ तथा प्रदेश स्वास्थ्य निकायसंग समन्वय गरी स्थायी बन्ध्याकरण शिविर संचालन गरिनेछ ।
२. नव विवाहित दम्पतीहरूको पहिचान गरी आवश्यक नियोजनका साधन छनौटको लागि परामर्श प्रदान गरिनेछ ।
३. सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ५ वटा साधन डिपो, पिल्स, कण्डम र इम्प्लान्ट, आयुसिडीहरूको सेवा प्रदान गरिनेछ ।
४. सेवाग्राही मैत्री परिवार नियोजन सेवा प्रदान गरिनेछ ।
५. आमा सुरक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन यातायात खर्च व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. गर्भवति जाँच एवं स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने जस्ता अभियानलाई लागू गरिनेछ । यसका लागि म.स्वा.स्व.स स्वास्थ्यकर्मी तथा जनप्रतिनिधीहरू परिचालन गरिने छ । यस अभियानको नेतृत्व नगरपालिकाको उपप्रमुखबाट गरिनेछ ।
७. नगरपालिकास्तरमा एउटा प्रसुति कुरुवा घरको स्थापना गरी त्यस अवधिमा सुत्केरी र एक जना कुरुवाको खाना खर्चको सोध भर्ना गरिने छ । यसबाट सुत्केरी हुनु अगावै दिनुपर्ने पूर्व तथा उत्तर प्रसुति सेवालालाई प्रदान गर्न तथा सेवा उपभोग बढाउन मद्दत पुग्नेछ ।
८. “इच्छाएको गर्भ, सुरक्षित तथा स्वस्थ गर्भ” भन्ने मुल नाराका साथ हरेक गर्भलाई परिवारमा तथा समाजमा उत्सवको रूपमा स्थापित गराउन सामाजिक परिचालन गरिनेछ ।
९. सुरक्षित प्रसुती सेवालालाई प्रभावकारी बनाउनका लागि संस्थागत सुत्केरी निशुल्क एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्था गरिनेछ । आकस्मिक प्रसुति सेवालालाई व्यवस्थित तथा थप जिम्बेवार बनाउन वर्थिङ सेन्टरहरूमा थप उपचार आवश्यक परेमा वा प्रेषण गर्नुपरेमा लाग्ने एम्बुलेन्स खर्च यस नगरपालिकाबाट सोधभर्ना गरिनेछ ।

ग) रोग नियन्त्रण कार्यक्रम

१. समयानुकूल आइपर्ने रोगहरूको रोकथाम गर्न तथा सामना गर्न आवश्यक तयारी गरिने छ । महामारीको पुर्व तयारी तथा व्यवस्थापनको लागि प्रतिकार्य योजना बनाइ लागू गरिनेछ ।
२. सार्ने रोग तथा नसार्ने रोगको रोकथामको लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । नसार्ने रोगको रोकथामको लागि पेन प्याकेजलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ । यसलाई आवश्यक पर्ने सामग्रीहरूको व्यवस्थापन नगरपालिकाबाट गरिनेछ ।
३. महामारी रोग नियन्त्रण र निवारणको लागि स्वास्थ्य उपचार कोष स्थापना गरिनेछ ।
४. महामारीको पुर्व तयारी तथा व्यवस्थापनको लागि आर.आर.टि.लाई तयारी अवस्थामा राखिनेछ । साथै उक्त कार्यलाई औषधी, खोप तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्रीहरू तयारी हालतमा राखिनेछ ।
५. क्षयरोगको नयाँ रोगी पत्ता लगाउनको लागि समय समयमा जोखिम स्थानहरू पहिचान गरी परिक्षण शिविर संचालन गरिनेछ ।
६. डट्स विधिबाट उपचारात्मक पद्धतिलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ । यसमा स्वास्थ्य कर्मीको निगरानीलाई बढाइनेछ ।
७. जटिल प्रकारका क्षयरोगहरूलाई समयमै पहिचान तथा व्यवस्थापनको लागि पहल गरिनेछ ।
८. क्षयरोग तथा नसार्ने रोगहरूको समयमै पहिचानको लागि ल्याव सेवाको स्थापना तथा विस्तार गरिनेछ ।
९. कुष्ठ रोगका विरामी तथा परिवारका लागि आवश्यक सहयोग तथा जनचेतनामूलक कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१०. प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट सञ्चालित मुख्यमन्त्री स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम सफल बनाउन नगरस्तरबाट प्रर्याप्त पहल गरिनेछ ।

घ) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका

१. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई स्वास्थ्यका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूमा समुदायस्तरमा जनचेतना फैलाउने कार्यमा उत्प्रेरित गरिनेछ ।

२. वञ्चितकरणमा परेका समुदाय तथा सेवाग्राहीहरूको पहिचान गर्ने, सेवा निरन्तरता गराउने, स्वास्थ्य आमा समुहलाई थप सुदृढीकरण गराउन महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई उत्प्रेरित गरिनेछ ।
३. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई थप सक्रिय बनाउन र उनीहरूको कामलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइने छ ।
४. ६० वर्ष पुरा भएका तथा अन्य कारणले सेवा प्रदान गर्न कठिन भएका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सम्मान विदाइ कार्यक्रम राखिनेछ ।

ड) स्वास्थ्य संस्थाको फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा गुणस्तर सुधार

१. स्वास्थ्य संस्थाबाट निस्कने फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनका लागि स्वास्थ्य सेवा विभाग, स्वास्थ्य मन्त्रालयको निर्देशिकाको पालना गरिनेछ ।
२. स्वास्थ्य संस्थाको सरसफाइलाई विशेष जोड दिइने छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूको सरसफाइको नियमित अनुगमन गरी उत्कृष्ट सरसफाइ गर्ने संस्थालाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
३. हरेक स्वास्थ्य संस्थामा गुणस्तर सुधार समिति गठन गरिनेछ । गुणस्तर सुधारका कार्यक्रमहरू लागु गरिनेछ ।
४. फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण तथा सामग्रीहरूको उपलब्धतालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
५. बर्थिङ सेन्टरहरूमा प्लासेन्ट पिट तथा फोहोर व्यवस्थापन गर्न खाडलहरूको निर्माण अनिवार्य गरिनेछ ।
६. गुणस्तरको स्व-मूल्याङ्कन गरी उपभोक्ताको सन्तुष्टीमा वृद्धि ल्याउने क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ । उपभोक्ता सन्तुष्टी सर्भेक्षण फारम भरि मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

घ) स्वास्थ्य पुर्वाधार

१. स्वास्थ्य सेवामा सर्वव्यापी पहुंच वृद्धि गर्नको लागि एक वडा, एक स्वास्थ्य चौकी स्थापनामा जोड दिइनेछ । नयाँ स्थापना भएका शहरी स्वास्थ्य केन्द्रहरूलाई स्वास्थ्य चौकीमा परिणत गरि एक वडा एक स्वास्थ्य चौकी पुऱ्याउनको लागि संघीय/प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी सबै वडामा स्थायी दरबन्दी सहितको स्वास्थ्य चौकीको स्तरोन्नती गरिने छ । स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
२. जल्केनी स्वास्थ्य चौकीलाई PHC को रूपमा स्तरोन्नती गरि १ जना मेडिकल डक्टरको दरबन्दी थप गरि २४ सै घण्टा सेवा प्रदान गर्न पहल गरिनेछ ।
३. वडा नं. ३ को वतासे र वडा नं. १२ को साँगाचोक भज्याङमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना गरि सेवा प्रदान गर्न सुरु गरिनेछ ।
४. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक फर्निचर तथा उपकरणहरूको व्यवस्थाको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

छ) स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन निम्न नीति तथा कार्यक्रमहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

१. स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिएको सेवाको मासिक प्रतिवेदन विद्युतीय माध्यमबाट लिई नगर स्वास्थ्य शाखाले मासिक एकीकृत विवरण तयार गरिनेछ ।
२. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको कार्य सम्पादनको सम्बन्धित स्वास्थ्य चौकीहरूमा मासिक समिक्षा बैठक गरिनेछ ।
३. स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूको मासिक बैठक तथा समिक्षालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. मासिक अनलाइन तथ्याङ्क प्रवेष्टीकरणको लागि आवश्यक पर्ने ईन्टरनेट सेवालाई सबै स्वास्थ्य चौकीमा उपलब्ध गराइनेछ ।
५. स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिमका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

ज) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम

१. राष्ट्रिय वीमा कार्यक्रमलाई प्रचार प्रसार गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२. विमितहरूको संख्या वृद्धिगर्ने खालका समुदायस्तरमा क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
३. विमितहरूको नियमित नवीकरणको लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।
४. सामाजिक सुरक्षा भत्ताको विवरणलाई अनलाइन ईन्ट्र गरी रेकर्ड व्यवस्थित गरिने र वार्षिक रूपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूको विवरण प्रकाशन गरिनेछ ।
५. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई नेपाल सरकारले तोकेको समयमा नै वितरण गरिनेछ ।

झ) स्वास्थ्य शिक्षा र व्यवहार

१. समयानुकुल प्रभाव पार्ने रोगहरूको रोकथाम तथा व्यवस्थापनको लागि रेडियो पत्र पत्रिकाहरूमा सन्देश प्रवाहित गरिनेछ ।
२. स्थानीय स्तरमा हुने विशेष मेला तथा महोत्सवहरूमा स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने क्रियाकलापलाई संचालन गरिनेछ ।

३. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्य शिक्षा कर्नरको अनिवार्यता गरिनेछ ।
४. किशोर किशोरीहरूसँग स्वास्थ्यकर्मीहरूको अन्तरकृया नियमित गरिनेछ ।
५. सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई किशोर किशोरी मैत्री बनाइनेछ ।
६. माध्यामिक शिक्षामा प्रजनन स्वास्थ्यका विषयहरूको कक्षा स्वास्थ्यकर्मीबाटै लिने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि स्वास्थ्यकर्मीलाई उत्प्रेरीत गरिनेछ ।
७. समय समयमा स्वास्थ्यका विभिन्न विषयहरूमा सडक नाटक, दोहोरी गीत, वक्तृत्वकला जस्ता प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ ।
८. स्वास्थ्यका महत्वपूर्ण दिवसहरू म.स्वा.से दिवस, एड्स दिवस, विश्व स्वास्थ्य दिवस, क्षयरोग दिवस, धूम्रपान विरुद्धको दिवस लाई अवसरको रूपमा मनाइनेछ ।
९. सुर्तिजन्य पदार्थको नियमन ऐन तथा नियमावलीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै यसका लागि बजार अनुगमनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

ज) निशुल्क औषधी तथा भण्डारण कार्यक्रम

१. औषधी, खोप तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्रीहरूको भण्डारणको लागि भण्डारण कक्षको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा तथा वर्धिड सेन्टरहरूको औजार उपकरणको खरीद तथा व्यवस्थापनको लागि उचित बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३. आधारभूत स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक पर्ने निशुल्क औषधीहरूको उपलब्धतालाई सुनिश्चित गरिनेछ । यसका लागि संघ/प्रदेश सरकार तथा अन्य संघ/संस्थाहरूसँग समेत सहयोग लिइने छ ।

ट) राष्ट्रिय यौन तथा एड्स नियन्त्रण

१. प्रारम्भिक जाँचमा शंकास्पद देखिएका विरामीहरूलाई सुनिश्चित गरिने जाँचको सेवा पाईने स्थान सम्म जानको लागी यातयात खर्चको व्यवस्थापनको लागि पहल गरिनेछ ।
२. एच.आई.भि. प्रभावित बच्चाहरूको पोषण तथा शिक्षाको लागी मासिक १ हजार रूपैया प्रदान गरिने क्रियाकलापलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ठ) जनसंख्या

१. विद्यमान आर्थिक, सामाजिक तथा लैङ्गिक असमानताबाट जनसंख्याको वृद्धि, संरचना, वितरण तथा वसाइसराई जस्ता जनसंख्या सम्बन्धी परिसूचकहरूको विप्लेष्ण गरि समस्यालाई न्यूनीकरणको प्रयास गरिनेछ ।
२. मातृ तथा शिशु मृत्युदर घटाइनेछ ।
३. जेष्ठ नागरिकको रेखदेख, उपचार र सामाजिक सुरक्षा तथा युवा जनशक्तिको वैदेशिक पलायनको उचित व्यवस्थापन अध्ययन गरी स्थानीय स्तरमै रोजगारी श्रृजना गरिनेछ ।
४. विद्यालय स्तरमा किशोर किशोरी साथै शिक्षा तथा यौन शिक्षा कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
५. जनसंख्या पार्श्वचित्र तयार गरी जनसंख्याका आधारमा योजना तर्जुमा गरिनेछ ।
६. खानेपानी मुहान शुद्धीकरण तथा मुहानको संकलन केन्द्रको सुरक्षा गरी खानेपानीको गुणस्तर सुधार गरिने छ । नगरपालिकाका खानेपानी उपभोक्त समिति र सम्बन्धित वडा कार्यलयलाई परिचालन गरिनेछ ।
७. यस नगरपालिकामा जडिवृटि खेतीको विस्तार गरिनेछ । यस नगरपालिकाभित्र जडिवृटि प्रशोधन केन्द्र स्थापनाको लागि संघ/प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ । साथै आयुर्वेद सेवाको प्रचार प्रसार र थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
८. “स्वस्थ परिवार, स्वस्थ नगर” जस्ता अभियानहरू संचालन गरिनेछ ।
९. “एक वडा, एक हेलिप्याड” स्थापना गरी आकस्मिक उद्धारमा सहयोग पुऱ्याइनेछ ।

रोजगार

१. युवालाई आय आर्जन तथा रोजगारी लक्षित “युवाको हातमा शिप तथा रोजगार कार्यक्रम” संचालन गरिनेछ ।
२. प्रत्येक वडामा कम्तिमा १/१ वटा श्रममुलक रोजगारी सृजना हुने योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट गरिनेछ ।
३. वैदेशिक रोजगारीमा जाने युवालाई प्राविधिक शिपमुलक तालिमको माग संकलन गरि विभिन्न संघ/संस्थाहरूको सहयोगमा सीप मुलक तालिमको अवसर प्रदान गरिनेछ ।
४. यस नगरपालिकाबाट ठूलो संख्यामा वैदेशिक रोजगारीमा जाने गरेको हुँदा सुरक्षित, मन्यादित वैदेशिक रोजगारी, श्रमशक्तिको सूचना तथा तथ्याङ्कको संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न SAMI परियोजनालाई परिचालन गरिनेछ ।
५. वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना तथा परामर्शकेन्द्रको व्यवस्थापनमा सुधार गरि प्रभावकारीतामा वृद्धि गरिनेछ । वैदेशिक रोजगारीबाट समस्यामा परि फर्केका व्यक्तिहरूको सामाजिक पुनःएकीकरण गरिनेछ ।

६. वैदेशिक रोजगारीमा जानेको तथ्याङ्क सङ्कलन गरिनेछ ।
७. बेरोजगार श्रमशक्तिको तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना तथा स्वदेशी तथा विदेशी श्रमिकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन गरिनेछ ।
८. यस नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रबाट नगर भित्रका संघ/प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालनहुने कार्यक्रममा आवश्यक जनशक्तिहरूको विवरण संकलन गरि कम्तिमा १०० दिनको क्षमता अनुसारको काम प्रदान गरिनेछ ।
९. नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रमा **रोजगार बैंक** स्थापना गरिनेछ ।
१०. बेरोजगारी यूवाहरूलाई स्वरोजगार बनाउन विशेष कार्यक्रम बनाईनेछ ।
११. स्व पुँजी परिचालन गरेर १० जना भन्दा बढि युवाहरूलाई रोजगारी प्रदान गरेको व्यवसायीलाई नगरबाट विशेष प्रोत्साहनको कार्यक्रम बनाइनेछ ।

गैर सरकारी संघसस्था

१. नगरपालिका भित्र कृयाशिल गैरसरकारी संघ/सस्थामार्फत सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन नगरस्तरीय अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ । सो अनुगमन समितिमा नगरपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी, सम्बन्धित संस्थाका पदाधिकारी, गैसस महासंघ तथा नेपाल पत्रकार महासंघको प्रतिनिधि समेतलाई समावेश गरिनेछ ।
२. गैरसरकारी संघ/सस्थाद्वारा नगरपालिकाभित्र सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको अर्धवार्षिक तथा वार्षिक मूल्यांकन तथा समिक्षा गरिनेछ ।
३. नगरपालिका र गैरसरकारी संघ/सस्था बिचको सहकार्य तथा समन्वय,सहजीकरण तथा व्यवस्थित बनाउनको लागि नगरपालिकामा गैरसरकारी संघ/सस्था समन्वय डेक्स (NGO Desk) स्थापना गर्ने ।
४. नगरपालिका भित्र योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्न गैरसरकारी संघ/सस्थाले पूर्व स्वीकृतीको लागि निवेदन दिनु पर्ने व्यवस्था गर्ने । नगरपालिकाले योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपन नआउने गरी योजना तथा कार्यक्रम संचालन समझदारी पत्र (MOU) गरी नगरपालिका भित्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुमती प्रदान गरिनेछ ।
५. गैर सरकारी संघ/संस्थाबाट संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको वार्षिक योजना,कार्यक्रम तथा बजेटमा समावेश गरिनेछ ।
६. गैर सरकारी संघ/संस्थासंग लागत साभेदारीमा समेत योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि म्याचिङ फण्डको व्यवस्था गरिनेछ । लागत साभेदारीमा समेत योजना तथा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७. यस नगरपालिकामा कार्यक्षेत्र भएका गैरसरकारी संघ/सस्थाको प्रोफाईल बनाईनेछ ।
८. यस नगरपालिकामा गैर सरकारी संघ/सस्थाले महाभूकम्प २०७२ पछिको पुनः निर्माण,पूर्वाधार विकास , आर्थिक तथा सामाजिक विकास लगायतका विषयमा पुऱ्याएको योगदानको प्रभाव मूल्यांकन गरिनेछ ।

सहकारी

१. सहकारी संस्था सम्बन्धि नगरपालिकाको नियमावली, मापदण्डको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ ।
२. सहकारी सम्बन्धि छुट्टै शाखा स्थापना गरी दर्ता, अनुमति, अनुगमन मूल्यांकन खारेजी र विघटनको थप व्यवस्थित गरि निरन्तरता दिइनेछ ।
३. सहकारी वचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धि नगरपालिकाको मापदण्ड स्वीकृती र नियमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. सहकारी सम्बन्धि राष्ट्रिय, केन्द्रीय विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीय संघ सस्थासंग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
५. सहकारी सम्बन्धि स्थानीय तथ्याङ्कको व्यवस्थापन गरी सहकारीमा सुधारको लागि सरोकारवालाको समेतको सहभागितामा अध्ययन अनुसन्धान गरिनेछ ।
६. स्थानीय सहकारी सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धिको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७. सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन र परिचालन गर्न विशेष कार्यक्रम ल्याई सहकारी संस्थाको प्रवर्द्धन र विकासमा जोड दिइनेछ ।
८. गरिवीको रेखामुनी रहेको जनसंख्यालाई शिप तथा आय आर्जनमा गोलबन्द गर्नको लागि महिला सहकारी, कृषक सहकारी, लघुउद्यम सहकारी गठन गर्न प्रोत्साहन गरी यस्ता संस्थाको संचालनमा नगरपालिकाबाट विशेष सहयोग गरिनेछ ।
९. **एक वडा एक महिला सहकारी** बनाउने अभियानलाई कार्यान्वयन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
१०. एकीकरण हुने सहकारी संस्थाहरूलाई विशेष प्रोत्साहनका कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
११. सहकारी संस्थाको अनुगमन तथा मूल्याडन प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

कृषि विकास

१. परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकरण र व्यावसायिकरण गर्न नगरपालिकाबाट प्रोत्साहित गरिनेछ ।

२. सिंचाई सुविधा भएको क्षेत्रमा व्यावसायिक तरकारी खेतिलाई प्राथमिकता दिइनेछ । तरकारीमा नगरपालिकालाई आन्तमनिर्भर बनाई निर्यात बढाउने गरि कार्यक्रम बनाईनेछ ।
३. कृषि उपजको भण्डारण गर्नका लागि वडा नं.४, कुविण्डेमा आधुनिक शीत भण्डार(कोल्ड स्टोर) संघ तथा प्रदेश सरकार तथा संघ, संस्थाको सहयोगमा स्थापना गरिनेछ ।
४. सबै वडामा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना गरिनेछ । कृषि उपज ढुवानीको लागि सहकारी संस्थाले सवारीसाधन खरिद गर्ने भएमा नगरपालिकाले लागत साभेदारी गर्नेछ ।
५. तरकारी संकलन गरी नगरपालिका भन्दा बाहिर लैजाने सहकारीसंस्थालाई निकासी तरकारीको परिमाणको आधारमा नगरपालिकाले अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउनेछ ।
६. सिंचाई सुविधा नभएको क्षेत्रमा प्लास्टिक पोखरी निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ । थोपा सिंचाई योजना सञ्चालन गर्न प्रत्येक वडामा कृषकलाई अनुदान दिईनेछ ।
७. नगरपालिकाले निजी क्षेत्रसँग साभेदारीमा फलफूलको नर्सरी स्थापना गरी नगर क्षेत्रभित्र मागको आधारमा फलफूलको विरुवा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
८. बाँझो जग्गा उपयोग गरी व्यावसायिक रुपमा लप्सी, टिमुर, कागती, कफी, पाउलीनिया, एबोकार्डो, रुद्राक्ष, तेजपात, आँप, लिची, केरा जस्ता जातको विरुवाको लागि अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।
९. अदुवा, बेसार र टिमुरको व्यावसायिक खेती गर्ने सहकारी/समूहलाई अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
१०. माछा पालन, माहुरी पालन र पुष्प खेती व्यावसायिक रुपमा गर्न प्रोत्साहान गरिनेछ ।
११. “एक गाउँ, एक व्यावसायिक कृषि उत्पादन” कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । वडाले आफ्नो वडामा व्यावसायिक उत्पादनको लागि “एक गाउँ, एक उत्पादन” लाई प्राथमिकतामा राखि आवश्यक बजेट समेत विनियोजन गरी व्यावसायिक उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
१२. चियाखेतीको अध्ययनबाट अभाव्य देखिएका स्थानहरुमा निजीक्षेत्र, सहकारी तथा संघ सस्थाको सहयोगमा व्यावसायिक खेती सुरु गरिनेछ ।
१३. सबै वडामा कम्तिमा एउटा कृषि सहकारी संस्था स्थापना गरिनेछ ।
१४. कृषि सहकारी मार्फत मल, बिउ, कृषि चुन, किटनासक विषादीको वितरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१५. वडामा कृषि प्राविधिकको व्यवस्था गरीनेछ ।
१६. “फोहोरलाई मोहोर” मा रुपान्तरण गर्न कम्पोष्ट मल नीति बनाई लागू गरिनेछ ।
१७. नगरपालिका भित्र कृषि उपज तरकारी तथा फलफूलको सम्भाव्यता अध्ययन गरी पकेट क्षेत्र विस्तार गरिनेछ ।
१८. सिंचाई सुविधा नपुगेको क्षेत्रमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त पहिचान गरिएको क्षेत्रमा संघ, प्रदेश सरकार तथा विभिन्न संघ, संस्थाहरुको सहयोगमा सोलार लिफ्ट सिंचाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१९. नगरपालिकाले खाद्यन्न, तरकारी तथा फलफूलको उपयुक्त माटोको पहिचान गरी कृषकहरुलाई सिफारीस गर्न माटो परीक्षणको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।
२०. वार्षिकरुपमा कृषि उपजको प्रदर्शनी कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
२१. कृषि उपजको बीमा कार्यक्रमलाई सञ्चालन गर्न संघ तथा प्रदेशको सहयोगमा अगाडी बढाइनेछ ।
२२. नगर क्षेत्रभित्र रहेको कृषि विषयको अध्ययन हुने विद्यालय/संस्थासँग समन्वय गरी साभेदारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

पशुसेवा

१. दाना तथा चल्ला उत्पादन उद्योगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कुखुराको मासु र अण्डामा २ वर्ष भित्रमा नगर आत्मनिर्भर हुने गरी कार्यक्रम बनाईनेछ ।
२. व्यावसायिक मासु उत्पादन र बिक्रि वितरण गर्न नगरपालिकाभित्र आधुनिक कोल्डस्टोरको स्थापना गर्नका लागि पहल गरिनेछ
३. नगरपालिकाले निजी क्षेत्र/प्राविधिक विद्यालयसँग लागत साभेदारीमा डाले घाँसको विरुवाको नर्सरी स्थापना गरी विरुवा उत्पादन गर्नेछ ।
४. निम्न आय भएका र कुपोषणमा परेका बालबालिकालाई प्रत्येक वडामा कम्तिमा २५ परिवारलाई कुखुराको चल्ला वितरण गरीनेछ ।
५. निम्न आय भएका एकल महिलाहरुलाई लक्षित गरी **उप-मेयर बाखा पालन सहयोग कार्यक्रम** संचालन गरिनेछ ।
६. हरेक वडामा पशुसेवा प्राविधिकको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
७. सरुवा रोग नियन्त्रण ब्यवस्थापन कोष निर्माण गरिनेछ ।
८. दुधालु भैंसीलाई मासुको प्रयोजनको लागि बेच बिखन गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
९. स्वस्थ दुध नगरवासिलाई उपलब्ध गराउन दुधलाई पास्चुराईड गरी बेचबिखन गर्ने व्यवस्था मिलाउँदै लगिनेछ ।

१०. सहकारी मार्फत दूध विक्री गर्ने किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप सहकारी मार्फत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
११. मासु पसलहरुको नियमितरुपमा बजार अनुगमन गरी गुणस्तर सुधारको प्रयास गरिनेछ ।
१२. चौतारामा पशु अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययन गरि प्रदेश सरकारको सहयोगमा स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
१३. चौतारा बजारमा नमुनाको रुपमा निजी क्षेत्रका सहयोगमा पशु बधशालाको स्थापना गरिनेछ । स्वच्छ सफा मासु पसल कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१४. पशु बीमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकताकासाथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१५. अण्डा, मासु र दुधमा नगरपालिकालाई आन्मनिर्भर बनाई निर्यात बढाउने गरि कार्यक्रम बनाइनेछ ।
१६. पोषणयुक्त घाँस उत्पादनका लागि विउ वितरण गरिनेछ ।
१७. नगरक्षेत्र भित्र रहेको पशु विषयको अध्ययन हुने विद्यालय संग समन्वय गरी साभेदारी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१८. यस नगरपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका भेटेनरी विषय अध्यापन गराउने विद्यालयहरूसँग समन्वय गरी ओ.जि.टे.मा नगरपालिकामा आउने विद्यार्थीहरुलाई परिचालन गरी सबै वडामा पशु भ्याक्सिन सेवा लगायत पशु सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

उद्योग विकास

१. “एक घर, एक लघु उद्यम” भन्ने नाराका साथ लघु उद्यमका माध्यमबाट आय तथा रोजगारी सृजना गरिनेछ ।
२. परम्परागत उद्यम गलैँचा, काष्ठकला, धातुकला तथा फलामका औजारहरु उत्पादन गर्ने लघु व्यवसायलाई आधुनिकरण तथा सञ्चालनमा अनुदान सहयोग गरिनेछ ।
३. घरेलु तथा साना उद्योग सम्बन्धी नगरपालिकाको आवधिक योजना स्वीकृत गरी लागु गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाभित्र घरेलु तथा साना उद्योगको विकास तथा विस्तारको लागि गैर सरकारी संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसंग सहकार्य तथा समन्वय गरिनेछ ।
५. नगरपालिकाभित्रका लघु उद्योगहरुको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
६. नगरपालिकाबाट व्यवसायी सीपमुलक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
७. लघु उद्यम तथा साना उद्योगहरुको तथ्याङ्क संकलन तथा उद्यमी प्रोफाइल तयार गरिनेछ ।
८. नगरमा एक सिजनिडप्लान्ट निर्माण गरी नगर भरी उत्पादित काठलाई सिजनिड गरी विक्री वितरण गर्ने प्रविधिको विकास गर्न विभिन्न संघ संस्थाको सहयोग समेत लिई निजी क्षेत्रसंग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
९. नगर क्षेत्रभित्र एक औद्योगिक ग्राम स्थापना गरिनेछ ।

वन तथा वातावरण

१. नगरभित्रका सामुदायिक वनहरुको प्रोफाइल तयार गरिनेछ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएको प्रथम शंसोधन अनुसार सामुदायिक वनहरुको कार्ययोजना स्वीकृत गर्ने र सामुदायिक वनले काठ विक्री गरी प्राप्त गरेको आयमा १० प्रतिशत नगरपालिकाले पाउने ऐनमा भएको व्यवस्थालाई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । नगरपालिकामा अधिकृत स्तरको एक जना कर्मचारीलाई सम्पर्क व्यक्ति (Focal Person) तोकिने छ ।
२. वन क्षेत्रमा जथाभावी सडक खन्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ । योजनावद्ध रुपमा सडक तथा पूर्वाधार बनाउँदा क्षति भएका रुख विरुवाको अनुपातमा वृक्षारोपण गर्नुपर्ने गरी सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई जिम्मेवार बनाइनेछ ।
३. कृषि वनको अवधारणालाई विकास गर्दै वनजन्य, फलफुल र जडिबुटि नर्सरी निजी क्षेत्रसंगको साभेदारीमा स्थापना गरी विरुवा वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४. नर्सरी स्थापना तथा विरुवा उत्पादनको कार्य स्थानीय समूह तथा किसानहरुको सहभागितामा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. नगर तथा वडा क्षेत्रमा वातावरण संरक्षणको लागि हरियाली प्रवर्द्धन तथा विस्तार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. वन डँढेलो तथा वन अतिक्रमण नियन्त्रणका लागि वडा कार्यालय मार्फत स्थानीय संघ, संस्था, जनप्रतिनिधि, प्रहरी लगायतसंग आवश्यक समन्वय तथा परिचालन गरी डँढेलो नियन्त्रण अभियान निरन्तर चलाइनेछ ।
७. सामुदायिक वनहरुमा वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन पद्धतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
८. वन व्यवस्थापन तथा सम्बर्द्धनमा क्षमता अभिवृद्धिको लागि उपभोक्ताहरुलाई अभ्यासमा आधारित प्राविधिक तालिम उपलब्ध गराइनेछ ।
९. वन कटान, गोलिया गर्ने, घाटगद्दी क्रियाकलापहरुमा प्रविधि तथा औजारहरुको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१०. सामुदायिक वनको व्यवस्थापनबाट प्राप्त काष्ठ तथा गैह्रकाष्ठ वन पैदावारमा आधारित उद्यमको सहज प्रवर्द्धन र विकास गरिनेछ ।
११. काष्ठ प्रशोधन उद्योग/फर्निचर उद्योग स्थापना गरी रोजगारीको श्रृजना गरिनेछ ।

१२. सामुदायिक वन तथा निजी वनबाट उत्पादन भएका काष्ठ तथा गैह्रकाष्ठ वन पैदावारको मूल्य वृद्धि (Value Addition) गर्ने कार्यमा जोड दिइनेछ ।
१३. एक घर ५ फलफुल, फुल विरुवा अभियान लागु गरिनेछ ।
१४. हरियाली प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरु लागु गरिनेछ ।
१५. सडक किनारमा वृक्षारोपण गरिनेछ ।
१६. नदी किनारमा बाँस, अम्रिसो र निगालो वृक्षारोपण गरिनेछ ।
१७. सार्वजनिक जग्गाहरुमा फलफुल तथा बहुउपयोगी प्रजातीको वृक्षारोपण गरी हुर्काउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१८. नगरभित्र रहेका सरकारी कार्यालय, मन्दिर तथा धार्मिक क्षेत्रमा (फल फल्ने, फूल फुल्ने र वासना आउने रुखविरुवा) वृक्षारोपण गरिनेछ ।
१९. जनसहभागितामूलक कृषि वन व्यवस्थापन पद्धतिलाई प्रोत्साहन गर्दै कार्यक्रम संचालन गर्न जोड दिइनेछ ।
२०. वनजन्य उद्योग लगायत सीप विकास तालिममा स्थानीय सामुदायिक वन समूहका उपभोक्ताहरुलाई नै सहभागिता र परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२१. दिगो वन व्यवस्थापन गरी वनको समुचित सदुपयोग र सोबाट आर्थिक उपार्जन गरी समूहको जिविकोपार्जन सुधारमा लगानी गर्ने नीति लिइनेछ ।
२२. पर्यापर्यटनको विकासको लागि सामुदायिक तथा कबुलियति वन उपभोक्ता समूहले नै व्यवस्थापन गर्ने गरी वन उद्यानहरु निर्माण तथा संचालन गरिनेछ ।
२३. पर्यापर्यटन (Eco-Tourism)को संभाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गरी पार्क, पदमार्ग, मठ मन्दिर, भ्यू टावर स्थापनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२४. सामुदायिक वन क्षेत्रमा समूह र अन्य साभेदारी निकायको संयुक्त व्यवस्थापन गर्ने गरी चिडिया घर निर्माण, स्मारक निर्माण, पिकनिक स्पार्ट निर्माण तथा व्यवस्थापन कार्य गरिनेछ ।
२५. विशेष वन क्षेत्र (गुराँस, काफल) र प्रजातिको पहिचान गरी सोको संरक्षण र विकासको माध्यमद्वारा पर्या-पर्यटन (Eco-Tourism)को विकास गरिनेछ ।
२६. नगर क्षेत्रभित्र रहेका क्रसर उद्योगहरुले अनिवार्य रुपमा IEE/EIA गर्नु पर्ने, सम्बन्धित स्थानीय सरकारको सहमति र सम्बन्धमा वातावरण क्षयीकरणको न्यूनिकरण गर्ने कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

भू: तथा जलाधार संरक्षण

१. भौतिक पूर्वाधार विकास कार्य गर्दा भू-क्षय तथा प्रकोप न्यूनीकरण गर्न सम्बन्धित आयोजनामा न्यूनीकरणका योजना तथा कार्यक्रम समावेश गरी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. ग्रामिण तथा कृषि सडक निर्माण गर्दा Bio-Engineering पद्धतिबाट कार्य संचालन गर्ने गरी स्थानीय आवश्यकता र भू-क्षयको प्रकोपलाई न्यूनीकरण गर्ने गरी कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
३. सिमसार तथा पानीको मुहान संरक्षणको लागि वोटविरुवाको संरक्षण, रोपण र व्यवस्थापन कार्य संचालन गरिनेछ ।
४. पहिरो तथा गल्छी नियन्त्रण कार्य गर्दा Bio-engineering पद्धति अनुसार गरिने छ ।
५. वातावरणमा असर पार्ने उद्योग स्थापना गर्दा स्थानीय तहको सहमति लिइने र IEE/EIA गरी वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका कार्यहरु संचालन गर्नु पर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन

१. चौतारा बजार क्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि भगवती सामुदायिक वन क्षेत्रको पार्सेल चउरको ४० रोपनी जग्गामा ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माणको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन (IEE) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको र सोको गुरुयोजना समेत तयार हुने प्रक्रियामा रहेको हुँदा संघ, प्रदेश तथा संघसस्थाको सहयोगमा ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माण र पहुँच मार्गको स्तरोन्नती गरिनेछ ।
२. फोहोरमैला व्यवस्थापनमा कुहिने र नकुहिने छुट्याई त्यसको उचित व्यवस्थापनको लागि स्थानीय समुदायको सहभागिता गराइने नीति लिइने छ । यसका लागि टोल सुधार समिति र आमा समूह गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
३. बजार र जनघनत्वको आधारमा प्रथम चरणमा साँगाचोक बजार क्षेत्र र सुकुटे बजारक्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न Landfill Site को संभाव्यता अध्ययन गरी निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
४. बजार तथा बाक्लो वस्ती क्षेत्रहरुमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न ढल निर्माण तथा व्यवस्थापन गरिने छ ।
५. चौतारा बस पार्क तथा वडाका बसपार्कहरुमा जथाभावि हुने फोहोरलाई नियन्त्रण तथा नियमित सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

६. फोहोरमैला जथाभावी नफाल्नको लागि नागरीकलाई एफ.एम., पत्रपत्रिका तथा ह्याण्ड माईकको माध्यमबाट नियमित सुचना प्रसारण गरिनेछ ।
७. नीतिको उल्लंघन गरी जथाभावि फोहोर फाल्नेलाई जरिवानाको दायरामा ल्याइनेछ ।
८. फोहोर व्यवस्थापन तथा प्रशोधनको लागि नविनतम् प्रविधिहरूको प्रयोग गरिनेछ ।
९. फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि नगर तथा वडाबाट समेत कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

विपद व्यवस्थापन

१. वडा तथा नगरस्तरमा विपद् व्यवस्थापन प्रति कार्ययोजना बनाइनेछ । सोको कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय गरी कार्य संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२. नगर स्तरीय विपद् व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित नियमावली तथा विपद् कोष सञ्चालन कार्यविधि लगायत नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था गरिनेछ ।
३. सम्भावित विपद् व्यवस्थापनका लागि खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण गरी आवश्यकता अनुसार परिचालन गरिनेछ ।
४. विभिन्न संघ संस्थाहरूसंग समन्वयमा वडा तथा नगरस्तरमा तयार भएका विपद् व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. वारुणयन्त्र तयारी अवस्थामा राखि यसको सेवालाई भरपर्दो बनाइने छ । साथै यसको लागि जनशक्ति थप गरी क्षमता वृद्धि गरिने छ ।
६. स्थानीय जलवायु अनुकुलन योजना (LAPA) बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
७. नगरपालिकाले जलवायुजन्य विपद् व्यवस्थापन योजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।
८. विपद् व्यवस्थापनको लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरूबीच नियमित समन्वय गरी परिचालन गरिनेछ ।

समन्वय र साभेदारी

१. सामुदायिक तथा कवुलियति वन समूह, सामुदायिक वन उपभोक्ता नगर महासंघ, नगर संञ्जाल र अन्य सहयोगी निकायहरूसंग समन्वय र साभेदारी गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि अन्य सहयोगी र सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय, सहकार्य र साभेदारीमा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

दातृ संस्था तथा गैर सरकारी संघ/संस्था

१. चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकामा कार्यक्षेत्र बनाउने दातृ संस्था तथा गैरसरकारी संघ/संस्थाहरूसंग समन्वय र सहकार्यमा नगरपालिकाको बृहत्तर हितलाई ध्यानमा राखी योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२. नगरपालिकाभित्र क्रियासिल गैरसरकारी संघ/संस्थामार्फत सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन नगर उपप्रमुख संयोजक रहेको नगरस्तरीय अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ । सो अनुगमन समितिमा नगरपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी, सम्बन्धित संस्थाका पदाधिकारी, गै.स.स. महासंघ तथा नेपाल पत्रकार महासंघको प्रतिनिधि समेतलाई समावेश गरिनेछ ।
३. गैरसरकारी संघ/संस्थाद्वारा नगरपालिकाभित्र सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको चौमासिक तथा वार्षिक मूल्यांकन तथा समीक्षा गरिनेछ ।
४. नगरपालिका र गैरसरकारी संघ/संस्था बिचको सहकार्य तथा समन्वय, सहजीकरण तथा व्यवस्थित बनाउनको लागि नगरपालिकामा गैरसरकारी संघ/संस्था समन्वय डेस्क (NGO Desk) स्थापना गरिनेछ ।
५. नगरपालिका भित्र योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्न गैरसरकारी संघ/संस्थाले पूर्व स्वीकृतीको लागि निवेदन दिनु पर्ने व्यवस्था गर्ने । नगरपालिकाले योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपन नआउने गरी योजना तथा कार्यक्रम संचालन समझदारी पत्र (MOU) गरी नगरपालिका भित्र कार्यक्रम सञ्चालन अनुमती प्रदान गरिनेछ ।
६. गैर सरकारी संघ/संस्थाबाट संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेटमा समावेश गरिनेछ ।
७. गैर सरकारी संघ/संस्थासंग लागत साभेदारीमा समेत योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि म्याचिङ फण्डको व्यवस्था गरिनेछ । लागत साभेदारीमा समेत योजना तथा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८. यस नगरपालिकामा कार्यक्षेत्र भएका गैरसरकारी संघ/संस्थाको प्रोफाइल बनाई प्रकाशन गरिने छ ।
९. यस नगरपालिकामा गैर सरकारी संघ/संस्थाले महाभूकम्प २०७२ पछिको पुनः निर्माण, पूर्वाधार विकास , आर्थिक तथा सामाजिक विकास लगायतका विषयमा पुऱ्याएको योगदानको प्रभाव मूल्यांकन गरिनेछ ।

आन्तरिक आय तथा राजस्व

१. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा व्यवस्था भएवमोजिम आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित बनाउनको लागि आवश्यक पर्ने थप नियम, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू स्वीकृत गरी लागू गरिनेछ ।
२. आन्तरिक आयतर्फका संभाव्य क्षेत्रहरूको अध्ययन गरी करका दायरा फराकिलो बनाईनेछ ।
३. आन्तरिक आय तथा राजस्व उठाउने कार्यमा संलग्न जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
४. करको दायरालाई फराकिलो बनाईनेछ । करको दर निर्धारण गर्दा प्रगतिशिल कर प्रणालीलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
५. कर सम्बन्धी अभिलेख व्यवस्थापन तथा कर उठाउने कार्यलाई सरल, छिटो छरितो तथा व्यवस्थित बनाउन एकीकृत सम्पत्ति करको सफ्टवेयर लगायत विभिन्न सफ्टवेयरहरूको विकास गरिएकोमा सबै वडाहरूबाट अनिवार्य रूपमा सफ्टवेयर प्रयोग गरी कर उठाउने व्यवस्था गरिनेछ । सोको लागि आवश्यक पर्ने इन्टरनेट र नियमित विद्युत आपूर्तिको लागि वैकल्पिक व्यवस्था समेत गरिनेछ ।
६. एकीकृत सम्पत्ति कर, मालपोत कर लगायतका आ.व.०७५/०७६ सम्मका उठाउन बाँकी करहरू अनिवार्य रूपमा उठाईनेछ । कर तिर्न बाँकी रहेकाहरूको वडाबाट गरिने विभिन्न सिफारिस नगरिने र वडाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरू दिइने छैन ।
७. यस नगरपालिभिन्न पर्ने राजमार्गहरूको आसपास तथा सार्वजनीक स्थलमा रहेका घर, टहरा, होटल, लगायतको भौतिक संरचनामा वहाल विटौरी कर उठाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
८. प्राकृतिक स्रोतको कर उठाउँदा प्रभावित क्षेत्रलाई पर्ने असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्ने प्रयास गरिनेछ । नगरपालिकाबाट बजेट बाँडफाँड गर्दा प्रभावित क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।